

prima instanță: D. Mîrzenco
instanța de apel: A. Panov, L. Bulgac, A. Minciuna

dosarul nr. 2r-566/16

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Tamara Chișca-Doneva
Judecătorii Ion Druță, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Tofan Constantin, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Individuale „Sturza Ion” împotriva lui Tofan Constantin cu privire la încasarea datoriei, a penalităților și dobînzii de întîrziere, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016, prin care a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Tofan Constantin, fiindu-i acordat apelantului termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat de 18750 lei

c o n s t a t ă

La 31 mai 2012 ÎI „Sturza Ion” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tofan Constantin cu privire la încasarea datoriei, a penalităților și dobînzii de întîrziere.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 01 iunie 2008 între ÎI „Sturza Ion” și Tofan Constantin a fost încheiată o convenție civilă de acordare a unui ajutor financiar temporar, pentru ca ultimul să-și investească în afacerile personale.

Conform pct. 1.2 al contractului dat reclamantul i-a acordat lui Tofan Constantin un împrumut de 750000 lei, care i-a fost transmis pînă la semnarea actului, pe un termen de 1 an.

Indică că și-a onorat integral obligațiile contractuale și a transmis cu titlu de împrumut suma de 750000 lei, iar pîrîtul, la rîndul său, nu și-a onorat obligațiile și în termenii stabiliți nu a restituit suma datorată.

Părțile la momentul semnării contractului au convenit la plata unei dobînzi anuale de 20% și a unei penalități de 0,1% pentru fiecare zi de întîrziere, în caz de neonorare a obligației de restituire a sumei împrumutate.

La fel, reclamantul, ca rezultat al neexecutării contractului din partea pîrîtului, pretinde și la plata dobînzii legale calculate prin prisma art. 619 al. (2) Cod civil.

Cere reclamantul încasarea de la Tofan Constantin a împrumutului de 750000 lei, a plății pentru împrumut – 150000 lei, a penalității de 162000 lei, a dobînzii de întîrziere de 349181,51 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării pricinii reclamantul și-a majorat cuantumul pretențiilor în partea încasării dobânzii de întârziere.

Prin hotărîrea Judecătorei Strășeni din 25 februarie 2016, a fost admisă parțial acțiunea și dispusă încasarea de la Tofan Constantin în beneficiul lui ÎI „Sturza Ion” a sumei de 1842627 lei, dintre care 750000 lei cu titlu de datorie, 150000 lei – recompensă financiară pentru ajutorul financiar, 162000 lei – penalitate, 775637 lei cu titlu de dobîndă de întârziere și 5000 lei cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii, în rest acțiunea a fost respinsă. S-a încasat de la Tofan Constantin în beneficiul statului taxa de stat de 20000 lei.

La 25 februarie 2016 Tofan Constantin a declarat apel nemotivat și netimbrat împotriva hotărîrii primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Tofan Constantin și comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18750 lei pînă la ședința de judecată care va avea loc la 11 mai 2016.

La data de 10 mai 2016 Tofan Constantin a prezentat apelul motivat, prin care a solicitat totodată și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016, a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Tofan Constantin, fiindu-i acordat apelantului termen pînă la 08 iunie 2016 pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat de 18750 lei.

La 19 mai 2016 Tofan Constantin a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea încheierii din 11 mai 2016 și pronunțarea unei noi încheieri de scutire a apelantului de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a indicat că, la solicitarea scutirii de la plata taxei de stat Tofan Constantin a invocat faptul că starea materială a acestuia este precară, prezentînd în acest sens informația eliberată de SRL „Xeni Soft”, din conținutul căreia rezultă că recurentul pe parcursul anului 2015 a obținut un venit anual de 14000 lei. Respectiv, suma impusă lui spre achitare de 18750 lei este una impunătoare.

La fel a indicat că instanța de apel a încălcat premisele principiului egalității armelor, în situația în care reclamantul la înaintarea acțiunii în instanța de judecată a fost scutit parțial de la plata taxei de stat, astfel acesta achitînd pentru depunerea cererii de chemare în judecată doar 5000 lei.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele cauzei atestă faptul că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016 în termen, la 19 mai 2016.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel de admis parțial din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Colegiul reține că, în conformitate cu art. 85 al. (4) CPC, în funcție de situația materială, persoana fizică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art. 4 al.(1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

S-a constatat că, Judecătoria Strășeni la primirea în procedură a acțiunii ÎI „Sturza Ion” cu privire la încasarea datoriei, prin încheierea din 04 iunie 2012 a dispus admiterea cererii reclamantului și scutirea lui parțială de la plata taxei de stat, fiindu-i impusă spre plată suma de 5000 lei.

În cadrul ședinței instanței de apel Tofan Constantin a cerut scutirea de la plata taxei de stat pentru declararea apelului, invocând situația financiară precară a acestuia și prezentând în sensul dat informația privind veniturile calculate și achitate lui pentru anul 2015 în sumă totală de 14000 lei (f.d.136, vol.II).

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii, când restricția în cauză este impusă, cum ar fi – mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor-Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic-CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

În circumstanțele date, rezultă că există temeiuri de scutire parțială a recurentului-apelant de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Ba mai mult, avînd în vedere că reclamantul ÎI „Sturza Ion” la înaintarea acțiunii în instanța de judecată a fost scutit parțial de la plata taxei de stat, reieșind din premisele principiului egalității armelor apelantul, la rîndul său, la depunerea apelului împotriva hotărîrii primei instanțe, beneficiază de dreptul de a solicita scutirea de la plata taxei de stat. Or, în conformitate cu art. 26 al. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încît nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, instanța de recurs consideră posibil de a-l scuti parțial pe recurentul-apelant Tofan Constantin de la plata taxei de stat pentru cererea de apel, acesta urmînd să achite taxa de stat pentru declararea apelului în mărime de 10000 lei.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 85 al. (4) CPC pentru scutirea parțială a recurentului-apelant de la plata taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016 și de a emite o nouă hotărîre sub formă de încheiere, prin care a-l scuti parțial pe Tofan Constantin de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În conformitate cu art. 427 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Tofan Constantin.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Individuale „Sturza Ion” împotriva lui Tofan Constantin cu privire la încasarea datoriei, a penalităților și dobînzii de întîrziere și se emite o nouă hotărîre sub formă de încheiere prin care:

Se scutește parțial Tofan Constantin de la plata taxei de stat pentru declararea apelului și se comunică lui Tofan Constantin despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat în mărime de 10000 (zece mii) lei.

Pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Individuale „Sturza Ion” împotriva lui Tofan Constantin cu privire la încasarea datoriei, a penalităților și dobînzii de întîrziere, se remite la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău la etapa de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat